

Cirkulärnr: 2002:20
Diariernr: 2002/0464
P-cirknr: 2002-2:05
Nyckelord: AD, JämL
Handläggare: Christina Madfors
Sektion/Enhet: Förhandlingssektionen
Datum: 2002-02-26
Mottagare: Kommunstyrelsen
Personalfrågor
Rubrik: Arbetsdomstolens dom 2001 nr 51 angående fråga om lö-
nediskriminering av kvinnliga socialkonsulenter
Bilagor: Arbetsdomstolens dom 2001 nr 51

Personalpolitik: 2002-2:05

Nyckelord: AD, JämL

Förhandlingssektionen
Christina Madfors

2002-02-26

Kommunstyrelsen
Personalfrågor

Arbetsdomstolens dom 2001 nr 51 angående fråga om lönediskriminering av kvinnliga socialkonsulenter

Arbetsdomstolen har genom dom 2001 nr 51 mellan Akademikerförbundet SSR och staten funnit att staten visat att löneskillnaderna för tio kvinnliga socialkonsulenter jämfört med två manliga socialkonsulenter vid en länsstyrelse inte hade samband med arbetstagarnas kön.

Bakgrund

Under våren 1999 anställde länsstyrelsen i Skåne två manliga socialkonsulenter varav den ena som vikarie. Vid anställningstillfället fick de 2 500 till 3 500 kronor högre månadslön än tio kvinnliga socialkonsulenter som redan var anställda vid länsstyrelsen. De båda manliga socialkonsulenterna anställdes mellan två löneöversynstillfällen och deras löner bestämdes med hänsyn till att de inte skulle få några löneförhöjningar vid kommande löneöversyn den 1 april 2000. Efter nämnda tidpunkt hade de båda männen kvar samma lönenivå som när de anställdes. De hade fortfarande högre löner än de flesta kvinnorna.

Akademikerförbundet SSR gjorde gällande att staten lönediskriminerat kvinnorna då staten inte visat på några godtagbara förklaringar till löneskillnaderna och att de kvinnliga socialkonsulenterna hade minst lika goda sakliga förutsättningar för arbetet som de båda männen.

Staten bestred samtliga yrkande och gjorde i första hand gällande att löneskillnaderna vare sig direkt eller indirekt hade samband med arbetstagarnas könstillhörighet och i andra hand att löneskillnaderna före den 1 januari 2001 berodde på skillnader i arbetstagarnas sakliga förutsättningar för arbetet.

Arbetsdomstolen

Arbetsdomstolen berörde först frågan om staten visat att löneskillnaderna saknat samband med arbetstagarnas könstillhörighet varvid beaktades att länsstyrelsen strävat efter att införa ett nytt arbetssätt samt behovet av socialkonsulenter med färsk erfarenhet från kommunal verksamhet vilket varit avgörande för att anställa de manliga socialkonsulenterna. Därefter prövades om de marknadsskäl som staten åberopat i målet var godtagbara med hänsyn till att länsstyrelsens önskemål varit att anställa socialkonsulenter med färsk erfarenhet från kommunal socialtjänst. Domstolen konstaterade att de manliga socialkonsulenterna kom från anställningar hos kommuner där löneläget var högre än hos länsstyrelsen. Domstolen ansåg att länsstyrelsens åtgärd att ge högre lön till de båda männen än de redan anställda kvinnliga socialkonsulenterna var en i och för sig nödvändig och försvarlig åtgärd.

De båda männen anställdes mellan två löneöversynstillfällen och deras löner var bestämda med hänsyn till att de inte skulle omfattas av kommande löneöversynsförhandling den 1 april 2000, vilket de heller inte gjorde. Enligt domstolen slår ett sådant sätt att bestämma löner på samma sätt oberoende av kön. Någon skyldighet att omedelbart ändra de redan anställdas löner ansåg domstolen inte föreligga. Efter löneöversynen kom löneskillnaderna helt eller delvis att utjämnas. Enligt domstolen var de värderingar som gjordes vid löneöversynsförhandlingarna sakliga och objektiva.

Sammanfattningsvis kom Arbetsdomstolen fram till att staten visat att skillnaderna mellan de manliga och de kvinnliga socialkonsulenterna vare sig direkt eller indirekt haft samband med arbetstagarnas könstillhörighet.

Kommentar

Jämställdhetslagen ändrades under den tid som var aktuell i målet (1999-05-17 – 2001-01-18). Ändringarna, som trädde i kraft den 1 januari 2001, medför ingen annan bedömning i målet avseende för tiden efter ikraftträdandet. I cirkulär 2000:143 lämnas en redogörelse för ändringarna i lagen.

I domen har, precis som i AD 2001 nr 13 mellan JämO och Örebro läns landsting (cirkulär 2001:108) och AD 2001 nr 76 mellan JämO och Stockholm läns landsting (cirkulär 2001:151), slagits fast att marknadsskäl kan utgöra sakliga skäl för löneskillnader. En förutsättning är att arbetsgivarens lönesättning svarar mot något verkligt behov och att den är adekvat och nödvändig för att uppnå det eftersträlvade resultatet vilket staten ansågs ha visat i detta fall.

Enligt Arbetsdomstolen strider en lönesättning som styrts av marknadsskäl inte mot likalöneprincipen inom EG-rätten om arbetsgivaren visar att lönesättningen är saklig och rationellt motiverad.

Mot bakgrund av att jämställdhetslagen ställer höga krav på arbetsgivarens bevisning för att lönediskriminering inte ska anses föreligga, krävs att arbetsgivaren har tydliga och sakliga kriterier för lönesättning så att de löneskillnader som finns kan förklaras på ett sakligt sätt.

I domen slås fast att arbetsgivaren inte är skyldig att omgående vid nyrekrytering se över lönerna för redan anställda arbetstagare utan att detta kan ske vid de årliga löneöversynerna.

Akademikerförbundet SSR har begärt resning i målet. Anledningen är att förbundet anser att delar av domskälen strider mot jämställdhetslagen och EG-rätt.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Förhandlingssektionen

Staffan Löwenborg

Christina Madfors

Bilaga

Arbetsdomstolens dom 2001 nr 51

